

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ

CİLT : III

KASIM 1986

SAYI : 7

ATATÜRK VE MİLLÎ BİRLİK*

Ord. Prof. Dr. REŞAT KAYNAR

Sayın Bakanlarımız, sayın Yüksek Kurum Başkanımız, sayın dinleyiciler.

Millî birlik nedir? Millî birliğin yorumlanmasını yapmak gerektiği takdirde onu şu suretle belirleyebiliriz: Millî birlik milletin bütün olması, bu bütünlük içinde ayırıcı ve bölücü unsurlara asla yer verilmemesi demektir. Türk milletinin en değerli varlığı budur. Türk milletinin yaşaması, yücelmesi, gelişmesi, kalkınması söz konusu ettiğimiz bu millî birliğe bağlıdır. Millî birliği sağladığımız ölçüde Türk milleti sonsuza kadar devam edecektir.

Atatürk millî birliğe çok önem verirdi. İstiklâl Mücadelesini, Bağımsızlık Savaşı'nı millî birliğe dayandırdı. Türk milletinin bağımsızlık yolundaki azim ve kararını millî birliği esas tutmak suretiyle tahakkuk ettirdi ve başardı. Atatürk millî birliği, millî karakterin temel unsurlardan birisi sayıyordu. En ünlü nutuklarından birisi olan Cumhuriyetin 10. yıldönümü dolayısıyla söylemiş olduğu nutukta: "Türk milletinin karakteri yüksektir; Türk milleti çalışkandır; Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti, millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir" derken bu inancını dile getiriyordu.

Atatürk millî birliğin sağlanmasında da millî eğitime çok önem vermiştir. Millî eğitime önem verdiğini gösteren bir çok vecizesi vardır. Bu vecizelerden bir tanesi şudur: "Yetişecek ve yetişmekte

* Bu konuşma 10 Kasım 1986 günü Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu tarafından tertiplenen "Atatürk'ü Anma Toplantısı"nda yapılmıştır.

olan gençlerimize ve çocuklarımıza herşeyden önce Türkiye'nin bağımsızlığına, Türk benliğine, Türklük şuuruna düşman olanlarla mücadeleyi öğreteceğiz. Bu mücadalenin şuuruna sahip olan milletlerdir ki millî birliği sağlarlar ve devam ettirirler”.

Atatürk bu noktadaki irşatlarından sonra memleket evlâtlarının millete olan bağlılığını da şu şekilde belirtmişti: “Diyarbakırlı, Vanlı, Erzurumlu, Trabzonlu, İstanbullu, Trakyalı ve Makedonyalı hepsi aynı ülkenin evlâtlarıdır ve aynı cevherin damarlarıdır.” Bunu bu şekilde belirttikten sonra Atatürk'ün kendi el yazılarıyla yazılmış bir belgeye geçiyorum. Atatürk 1930'larda kendi el yazısı ile şunları yazmıştır: “Bugünkü Türk milletinin siyasî ve içtimaî topluluğu içinde kendilerine ayırıcı ve bölücü propagandalar yapılan vatandaşlarımız ve yurttaşlarımız vardır. Fakat bu propagandalar, bu yanlış adlandırmalar düşman âleti olmuş bir kaç mürteci beyinsizden maada milletin hiçbir ferdi üzerinde asla tesir etmemiştir.” Bu satırlardan sonra Atatürk şunları ekliyor: “Çünkü bu millet fertleri de umum Türk camiası gibi müşterek maziye, tarihe, ahlâka, hukuka sahip bulunuyorlar”. Bunlar, Atatürk'ün doğrudan doğruya sezgileridir.

Atatürk'ün iki gücü vardı. Biri seziyordu; kuvvetli bir sezgisi vardı. İkinci gücünü akıl oluşturuyordu; kuvvetli bir akıl gücü vardı. Millî birliğin sağlanmasında milletin ortak kültüre sahip olması, ortak ahlâka sahip olması, ortak duyguya sahip olması; bunları sezgisi ve akıl gücüyle bulmuştu Atatürk. Zamanla, 1932 den sonra bu görüşlerini öyle bir hale getirmek istedi ki dış düşmanların, dış mihrakların yapmış oldukları çalışmalara karşı, onların ilmi alandaki çalışmalarına bir cevap olmak üzere ilmi esaslar üzerinde yürümeyi düşündü, karar verdi ve bilimsel çalışmaları teşkilâtlandırdı. Yani bu milletin ortak kültüre, ortak ahlâka, ortak yaratılışa sahip olduğunu göstermek üzere Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'nu tesis etti. Ölümüne kadar altı yedi sene bu kültürün gelişmesi yolunda faaliyet gösterdi; çok çalıştı. Fakat kendi, gerektiği şekilde bu çalışmalarını tamamlayamadı; çünkü ömrü vefa etmedi. Aradan geçen zaman içinde, Atatürk'ün ölümünden sonra bu faaliyetler dinamizmini Atatürk devrindeki gibi muhafaza edemedi. Dinamizmini muhafaza edemedi ve bu, Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yıldönümüne kadar devam etti. İşte Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yıldönümü sırasında bu dinamizmin yeniden başladığını görmekteyiz ve işte 2876 sayılı Kanun'un hikmeti budur.

Doğrudan doğruya millî kültür unsurlarını tesbit etmek ve ilmi esaslar dairesinde tesbit edilen millî kültür unsurlarını doğrudan doğruya millî politikamıza temel yapmak. Bu çok mühim bir noktadır ve kanunda bu nokta belirtilmiştir. Şimdi artık bu safhadayız.. Bu husus, millî kültür unsurlarının ilmi şekilde tesbitidir. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun da doğrudan doğruya varlık nedeni bu olmaktadır ve buna çalışmaktadır. Bunun için Yüksek Kurum Başkanlığı bir dokümantasyon hazırlamıştır. Bu dokümantasyonun da doğrudan doğruya sempozyumlar halinde yayımlanması gerekmektedir. Ama bunun için de Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığımızın, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın yakın yardımları şarttır. İşte Atatürk'ün bu isteklerini tahakkuk ettirdiğimiz zaman ebediyetler âleminde bulunan Atatürk'ün ruhu elbette şad olacaktır. Bu esası da belirtmek suretiyle yüksek huzurunuzda sözlerime hürmetlerimle son veriyorum.